

5.1.2i

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en SportDeze nota is bedoeld om openbaar gemaakt te worden: **Nee**

Aan

Minister VWS

Deadline: 11 juli 2022

nota

Conceptwetsvoorstel Eerste tranche aanpassing Wet
publieke gezondheid - versie ambtelijke afstemming

5.1.2i

TER BESLISSING**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
PD Covid-19 Informatie
en Coördinatie
Team 1**Opgesteld door**

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

8 juli 2022

Kenmerk**Uw kenmerk****Zaaknummer**

1032601

Bijlage(n)

2

1. Aanleiding

Het wetsvoorstel Eerste tranche aanpassing Wet publieke gezondheid staat geagendeerd voor de ministerraad van 15 juli 2022, zodat over het wetsvoorstel advies gevraagd kan worden aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Agendering op 15 juli 2022 is noodzakelijk om, conform de motie-Tielen, het wetsvoorstel voor 1 september aan te kunnen bieden aan de Tweede Kamer. Om de geplande aanleverdatum van woensdag 13 juli te halen moet het wetsvoorstel maandag 11 juli interdepartementaal ambtelijk worden afgestemd in het CWIZO.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd om:

1. in te stemmen met bijgaand conceptwetsvoorstel en memorie van toelichting Eerste tranche aanpassing Wet publieke gezondheid, waarin de ingekomen consultatiereacties en adviezen zijn verwerkt (met uitzondering van de in besluitpunt 2 ingekomen consultatiereactie van de Nederlandse Arbeidsinspectie en het nog niet ontvangen advies van de Autoriteit Persoonsgegevens), ondergeschikte wijzigingen en redactionele aanpassingen nog worden doorgevoerd, en ten opzichte van de consultatieversie de navolgende **fundamentele wijzigingen** zijn doorgevoerd:
  - a. Er is een **op- en afschaalsystematiek** toegevoegd. Hierdoor is **covid-19 in A2** geplaatst;
  - b. Er is een **noodbevoegdheid** toegevoegd;
  - c. De **rolverdeling tussen de voorzitter van de veiligheidsregio en burgemeester** is aangepast;
  - d. Het **advies van de ATR** om het wetsvoorstel nu niet in te dienen wordt **niet opgevolgd**.
  - e. De **Wet kinderopvang** wordt aangepast waardoor de minister van SZW de kwaliteitseisen rondom kinderopvang tijdelijk kan versoepelen.
2. In te stemmen met het voornemen om – na daartoe strekkend ambtelijk overleg met SZW en de Nederlandse arbeidsinspectie (hierna NLA) - in het wetsvoorstel een bepaling toe te voegen waardoor de **NLA de collectieve maatregelen ook kan handhaven op basis van de Arbeidsomstandighedenwet**.

Het wetsvoorstel wordt op dit moment ook voorgelegd aan de minister van BZK, als medeondertekenaar van de wet. U, en de minister van BZK ontvangen dinsdag, na finale interdepartementale afstemming in CWIZO, een finale versie

zodat het wetsvoorstel woensdag kan worden aangeleverd voor de ministerraad van 15 juli 2022.

Datum
8 juli 2022
Kenmerk

3. Kernpunten

De in het geadviseerde besluit genoemde besluitpunten worden hieronder nader toegelicht:

Ad 1. Fundamentele wijzigingen ten opzichte van consultatieversie

a. **Op en afschalingssystematiek en covid-19 in A2**

In de consultatieversie was opgenomen dat als het belang van de volksgezondheid dit vordert, deze in de groep A1 geplaatst wordt, waardoor het mogelijk is om collectieve maatregelen te nemen. Het plaatsen in groep A1 gebeurt via een ministeriele regeling, gevolgd door een incorporatiewet (gebruikelijke Wpg-systematiek). De Wpg voorzag niet in een afschalingssystematiek, met als consequentie dat snel af- en opschalen niet mogelijk was. Grondslagen om maatregelen te nemen zouden dan voor langere tijd (meerdere jaren) geactiveerd blijven. De afschaling voor A1-ziekten is in deze versie toegevoegd: Als een infectieziekte geen pandemisch potentieel meer heeft of anderszins het belang van de volksgezondheid niet langer de aanwijzing als groep A1 vordert, moet de ziekte, via een wetswijziging, weer teruggeplaatst worden in een andere groep (bijvoorbeeld A2) of uit de wet worden verwijderd.

Gelet op de toegevoegde op- en afschalingssystematiek en gelet op de huidige epidemiologische situatie op basis waarvan niet de verwachting is dat binnen afzienbare termijn maatregelen noodzakelijk zijn wordt covid-19 in het wetsvoorstel aangemerkt als infectieziekte in groep A2 in plaats van A1. Indien na inwerkingtreding van de wet voor covid-19 collectieve maatregelen noodzakelijk zijn kan covid-19, zoals hierboven beschreven, bij ministeriele regeling in de groep A1 worden geplaatst.

5.1.2i

b. **Noodbevoegdheid**

In het wetsvoorstel is opgenomen dat in spoedsituaties bij ministeriele regeling andere maatregelen genomen kunnen worden dan nu in hoofdstuk V, paragraaf 8 staan opgenomen. Indien hiertoe wordt overgegaan moet er onverwijld een wetsvoorstel worden ingediend om deze grondslag wettelijk te verankeren. Dit voorkomt dat er in spoedsituaties teruggevallen moet worden op noodverordeningen. In de toelichting is opgenomen dat deze bevoegdheid zeer terughoudend gebruikt zal worden, waarbij de in de wet opgenomen bevoegdheden, voor zover nu voorzienbaar, het uitgangspunt zullen vormen. Ook zal, als dat mogelijk is gelet op stand van de ziekte, een nieuwe bevoegdheid via een normale procedure voor wetswijziging worden voorgelegd (en zal er dus geen gebruik gemaakt worden van de noodbevoegdheid).

De noodbevoegdheid is opgenomen op uitdrukkelijk verzoek van BZK. WJZ is ook van oordeel dat deze bevoegdheid moet worden opgenomen. Onder de Twm is een vergelijkbare bepaling voorgesteld, maar door de Tweede Kamer uit het wetsvoorstel geamendeerd. Indien deze bepaling er weer uit wordt geamendeerd kunt u, bij het ontbreken van een specifieke bevoegdheidsgrondslag, enkel terugvallen op noodverordeningen. Dit

heeft enkel consequenties voor de Kamers, aangezien zij geen formele betrokkenheid hebben bij noodverordeningen.

Datum
8 juli 2022
Kenmerk

Bij de derde tranche van de herziening WPG wordt bekeken of uitbreiding van de grondslagen om collectieve maatregelen te treffen bij infectieziekten met pandemisch potentieel nodig is, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om scholen te sluiten. In dit proces zal opnieuw een weging plaatsvinden of de noodbevoegdheid – zoals nu opgenomen in de eerste tranche – nog meerwaarde heeft of geschrapt kan worden.

c. De **rolverdeling tussen de voorzitter van de veiligheidsregio en burgemeester**

De rolverdeling bij de uitvoering van collectieve maatregelen is, mede na overleg tussen VWS, JenV, BZK, VNG, VB en NGB, aangepast. De voorzitter van de veiligheidsregio is bevoegd om bij aanvang van een crisis met een infectieziekte behorend tot groep A1 (de acute fase). De burgemeester is bevoegd in de daaropvolgende fase (beheerfase). De overgang van acute fase naar beheerfase geschiedt door een besluit van de minister van VWS, in overeenstemming met de ministers van JenV en BZK, na overleg met de voorzitters van de veiligheidsregio.

d. Het **advies van de ATR** om het wetsvoorstel nu niet in te dienen wordt **niet opgevolgd**.

De ATR is van oordeel dat eerst evaluaties moeten worden afgewacht voordat het wetsvoorstel wordt ingediend. In de memorie van toelichting is als reactie hierop aangegeven dat de regering ook hecht aan evaluaties maar het wetsvoorstel kan worden ingediend. Hierbij wordt gewezen op de opgedane ervaringen de afgelopen jaren rondom de inzet van collectieve maatregelen en de noodzaak om te beschikken over wettelijke grondslagen.

f. De **Wet Kinderopvang** wordt aangepast

Deze aanpassing maakt het voor de minister van SZW mogelijk om de kwaliteitseisen rondom kinderopvang tijdelijk te versoepelen indien naleving van die artikelen redelijkerwijs niet gevegd kan worden vanwege bijzondere omstandigheden die verband houden met de bestrijding van een infectieziekte met pandemisch potentieel. Dit is toegevoegd op verzoek van de minister van SZW.

Ad 2. NLA en het handhaven op basis van de Arbeidsomstandighedenwet.

De NLA verzoekt om in de toelichting toe te voegen dat de NLA niet als toezichthouder wordt aangewezen en heeft hiervoor ook een tekstvoorstel gedaan.

De NLA heeft onder de covid-19-epidemie toezicht gehouden op de collectieve maatregelen via de mogelijkheden op grond van de Arbeidsomstandighedenwet. Deze wijziging is met het vervallen van de Twm ook komen te vervallen.

De NLA hield tijdens de covid-19-epidemie toezicht op de arbeidsplaatsen (kantoren, fabrieken e.d.) waar de andere inspecties, zoals NVWA en IGJ, niet actief waren. De NLA wil deze systematiek handhaven. Het ministerie van SZW heeft vervolgens een tekstvoorstel gedaan om de Arbeidsomstandighedenwet aan te passen conform de eerdere mogelijkheden onder de Twm.

De handhaving via de arbeidsomstandighedenwet wijkt op onderdelen af van de

Datum
8 juli 2022
Kenmerk

5.1.2i

5.1.2i

Overige verwerking consultatiereacties

Het wetsvoorstel Eerste tranche aanpassing Wet publieke gezondheid heeft van woensdag 8 juni 2022 tot en met woensdag 29 juni 2022 in consultatie gelegen. De openbare internetconsultatie heeft geleid tot 107 consultatiereacties van particulieren en maatschappelijke partijen. Daarnaast zijn 37 partijen expliciet uitgenodigd om een advies of consultatiereactie in te dienen. Hier hebben 22 partijen gebruik van gemaakt. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft nog niet gereageerd. We hebben de AP verzocht om uiterlijk 13 juli te reageren. Het RIVM heeft er de voorkeur aangegeven om geen formele consultatiereactie in te dienen maar intercollegiaal te reageren op het wetsvoorstel.

Vervolgplanning

De vervolgplanning ziet er als volgt uit:

Dinsdag 12 juli 2022: u ontvangt een nieuwe, met het CWIZO, afgestemde versie voor aanlevering bij de ministerraad;

Vrijdag 15 juli 2022: behandeling ministerraad + adviesaanvraag Raad van State;

Woensdag 10 augustus 2022: ontvangst advies Raad van State;

Vrijdag 19 augustus 2022: advies Raad van State verwerkt + afhankelijk van het dictum van de Raad van State agendering van het wetsvoorstel in de ministerraad van 26 augustus;

Op 1 september 2022: indienen wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In het brede beleidsdebat over corona op 5 juli 2022 in de Eerste Kamer is er door diverse partijen op gewezen dat de parlementaire betrokkenheid in de consultatieversie onvoldoende is geregeld. Daarbij is gewezen op de volgende zaken in de consultatieversie:

- Covid-19 is reeds ingedeeld in de categorie A1. Daardoor kunnen de Kamers niet meer zelfstandig beoordelen of covid-19 wel een A1-ziekte is;
  - o Zoals hierboven toegelicht is covid-19 nu ondergebracht in de groep A2;
- Het wetsvoorstel kent geen op- en afschaalsystematiek;

- o Zoals hierboven toegelicht is er nu wel een op- en afschaalsystematiek;
- De Eerste Kamer heeft geen blokkeringsrecht bij het instellen van de maatregelen.
  - o Dit is in deze versie ongewijzigd gebleven;
- De Kamers moeten zelf een initiatiefrecht hebben om een infectieziekte in een andere groep te plaatsen;
  - o Hiervoor is geen specifieke regeling opgenomen in dit wetsvoorstel. De Tweede Kamer kan dit initiatief nemen via een initiatiefwetsvoorstel. De Eerste Kamer heeft deze mogelijkheid niet. Wel kan de Eerste Kamer de regering per motie hiertoe oproepen.
- In de incorporatiewet moet opgenomen worden welke bevoegdheden precies worden geactiveerd. Dit maakt het mogelijk om deze aan te zetten bevoegdheden te kunnen amenderen (voor de Tweede Kamer)
  - o Deze wens is niet opgenomen in dit wetsvoorstel. Overigens wordt opgemerkt dat een dergelijke wens uiterst ongewenst is omdat dit leidt tot mogelijk een veelheid aan elkaar opvolgende op- en afschaalregelingen en daarop volgende (incorporatie)wetten en wijzigingswetten. Tegelijkertijd moet een regeling met maatregelen worden voorgehangen of nagehangen bij beide Kamers. Er is dan dus een dubbeling in parlementaire betrokkenheid. Dit levert een gigantische uitvoeringslast op voor VWS en leidt naar het zich laat aanzien niet tot een steviger zeggenschap voor de Kamers (omdat een wetstraject lang duurt en een maatregel ondertussen mogelijk niet meer van toepassing is).

Datum
8 juli 2022
Kenmerk

5.1.2i

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het wetsvoorstel wordt vertrouwelijk voor advies voorgelegd aan de Raad van State en is derhalve (tot het moment van indiening van het definitieve wetsvoorstel) niet openbaar.

c. Financiële en personele gevolgen

Nvt

d. Juridische aspecten haalbaarheid

De haalbaarheid is vooral afhankelijk van de politieke wens van beide Kamers en betreft vooral de vormgeving van de zeggenschap. Er zijn diverse opties voor regeling hiervan. De systematiek die thans is opgenomen biedt een optimale balans tussen parlementaire betrokkenheid en bestuurlijke slagkracht. Na advies van de Raad van State kan nader worden bezien of op dit vlak wijzigingen nodig/wenselijk zijn.

Een ander punt betreft de verhouding tot noodverordeningen. Na inwerkingtreding van deze wet is het uitgangspunt dat maatregelen genomen worden op grond van de specifieke bevoegdheidsgrondslagen van de Wpg. Als er geen specifieke

grondslag is, zal de Wpg via een regulier wetstraject moeten worden aangevuld. In noodsituaties kunt u enkel terugvallen op noodverordeningen, hetgeen na inwerkintreding van deze wet evenwel minder voor de hand ligt. Immers, in deze tranche is bewust gekozen voor een beperkte set grondslagen. Tegen die achtergrond wordt een noodbevoegdheid voorgesteld, die in acute situaties die toch onvoorzien zijn, maatregelen via een regeling mogelijk maken. Dat moet onverwijld gevolgd worden door een wetsvoorstel. Het voordeel is dat u dan niet terug hoeft te vallen op een noodverordening, het nadeel is dat deze noodbevoegdheid uit de aard der zaak, breed geformuleerd is (het is geen *specifieke* bevoegdheidsgrondslag). Na advies van de Raad van State kan worden bezien of deze (al dan niet aangepast) behouden kan blijven.

Datum
8 juli 2022
Kenmerk

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Intern heeft afstemming plaatsgevonden met PG, PP, PCZ, LZ, CZ, FEZ en WJZ. Extern heeft afstemming plaatsgevonden met BZK, JenV en SZW.

f. Gevolgen administratieve lasten

Nvt

g. Toezeggingen

Nvt

h. Fraudetoets

Nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Nvt